

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

<https://kielce.ipn.gov.pl/kielce/aktualnosci/249570,Bohaterowie-z-Kielc-w-gronie-14-kolejnych-zidentyfikowanych-ofiar-totalitaryzmow.html>
27.10.2026, 23:36

Bohaterowie z Kielc w gronie 14 kolejnych, zidentyfikowanych ofiar totalitaryzmów

Urodzeni w Kielcach – Franciszek Kozak i Eugeniusz Werens „Pik” znaleźli się w gronie osób, których szczątki zostały odnalezione i zidentyfikowane w ramach działań Instytutu Pamięci Narodowej. Uroczystość wręczenia 14 not identyfikacyjnych rodzinom ofiar, które zginęły w wyniku działań terroru komunistycznego i zbrodni niemieckich odbyła się we wtorek, 27 października, w Pałacu Prezydenckim w Warszawie.

27.10.2026

[Eugeniusz Werens](#) [Franciszek Kozak](#) [Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój”](#) [Noty identyfikacyjne](#)

Franciszek Kozak

1909 - 1939

Franciszek Kozak - jeden z 14 bohaterów, który został odnaleziony i zidentyfikowany

Eugeniusz Werens

1917 - 1947

Eugeniusz Werens - jeden z 14 bohaterów, który został odnaleziony i zidentyfikowany
Franciszek Kozak

Franciszek Kozak urodził się 4 grudnia 1909 r. w Kielcach jako syn Andrzeja i Katarzyny z domu Dudek. Żołnierz Wojska Polskiego, uczestnik wojny obronnej w 1939 r. Brał udział w walkach

toczonych przeciwko Niemcom przez 10 Brygadę Kawalerii płk. Stanisława Maczka pod Lwowem, gdzie poległ pomiędzy 15 a 17 września. Został pochowany we wspólnej mogile na cmentarzu w miejscowości Zboiska. W 1987 r. cmentarz został zniszczony i zlikwidowany przez władze sowieckie.

Szczątki Franciszka Kozaka zostały odnalezione w sierpniu 2025 r. podczas prac ekshumacyjnych, prowadzonych przez Instytut Pamięci Narodowej we Lwowie – Zboiskach, we współpracy z ukraińskim partnerem.

Eugeniusz Werens „Pik”

Eugeniusz Werens „Pik” urodził się 19 grudnia 1917 r. w Kielcach, jako syn Józefa i Zofii z domu Grudzień. We wrześniu 1939 r. brał udział w wojnie obronnej, za co został odznaczony Krzyżem Walecznych i Krzyżem Virtuti Militari oraz awansowany do stopnia podporucznika.

29 września 1939 r. został ciężko ranny w głowę i dostał się do niewoli niemieckiej na terenie Prus Wschodnich. W konspiracji, jako „Jerzy Nowak”, działał od 1940 r. Najpierw służył w szeregach Związku Walki Zbrojnej, następnie w Armii Krajowej. Działał w Kielcach i na Podkarpaciu gdzie, m.in., pełnił funkcję komendanta Placówki Armii Krajowej w Iwoniczu. Otrzymał wówczas awans do stopnia kapitana. W akcji „Burza” jego oddział brał udział w rozbiciu jednostek niemieckich, stacjonujących w Iwoniczu, a następnie w opanowaniu miasta, tworząc 29 sierpnia 1944 r. tzw. „Rzeczpospolitą Iwonicką”.

W 1944 r. ożenił się z Krystyną Matuszak. Dwaj bracia Eugeniusza, Tadeusz i Sławomir, również działający w konspiracji, zostali zamordowani przez Niemców w 1944 r. Trzeci brat, Wacław, zginął w obozie koncentracyjnym.

Po zakończeniu wojny Eugeniusz Werens utworzył we Wrocławiu grupę, składającą się z byłych członków Armii Krajowej, podporządkowaną początkowo miejscowemu Ruchowi Oporu Armii Krajowej, a następnie Zrzeszeniu „Wolność i Niezawisłość”. Głównym celem jej działań było likwidowanie grup podszywających się pod AK i WIN, a także zdobywanie środków na dalszą działalność niepodległościową.

Po jednej z akcji powrócił do Kielc, gdzie 2 lipca 1946 r. został aresztowany razem z żoną, jej siostrą i matką. 13 grudnia 1946 r. Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu skazał go na karę śmierci.

Wyrok wykonano 16 kwietnia 1947 r. w więzieniu przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu. Jego żona została skazana na karę 7 lat pozbawienia wolności.

W lutym 1947 r. urodziła w więzieniu córkę Lucynę, którą Eugeniusz zdążył zobaczyć jeszcze przed swoją śmiercią.

Szczątki Eugeniusza Werensa zostały odnalezione 12 kwietnia 2012 r. podczas prac poszukiwawczych prowadzonych przez Instytut Pamięci Narodowej na terenie Cmentarza Osobowickiego we Wrocławiu.

Wśród zidentyfikowanych znajdują się m.in. ofiary odnalezione w ramach prac IPN przeprowadzonych w Pomiechówku, Radomiu, Rzeszowie, Warszawie, Białymstoku, Krakowie i

Katowicach. Jest również jedna osoba odnaleziona na Ukrainie oraz podany już do publicznej wiadomości ppor. Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój”, żołnierz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego.

Szczegóły wydarzenia i prezentacje wszystkich sylwetek odnalezionych i zidentyfikowanych osób w relacji: [Przywróciliśmy imiona i nazwiska 14 polskim bohaterom](#)
[Poprzedni Strona](#)

Warszawa

Kielce

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

Noty identyfikacyjne